



Laidiens: **14.12.2018., Nr. 246**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2018/246.12**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 748

Rīgā 2018. gada 27. novembrī (prot. Nr. 56 43. §)

Padziļinātās sadarbības programmas darbības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma
"Par nodokļiem un nodevām"
7.¹ panta ceturto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā nodokļu maksātāju iekļauj Padziļinātās sadarbības programmā (turpmāk – programma), kritērijus programmas dalībnieka statusa iegūšanai, kritērijus programmas dalībnieka brīdināšanai par neatbilstību un izslēgšanai no programmas, kā arī kārtību, kādā programmas dalībnieku brīdina par neatbilstību un izslēdz no programmas un kādā informāciju par programmas dalībnieku publicē Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. nodokļu risks – ar nodokļu maksātāja darbību, nodokļu vai finanšu uzskaites politiku un tās īstenošanu saistīts notikums, kura dēļ nodokļu maksātājs nav aprēķinājis, deklarējis un izpildījis savas tiesību aktos noteiktās nodokļu saistības;

2.2. risku kontrole – periodiska darbība, ko izpilda nodokļu maksātājs, lai preventīvi novērstu vai mazinātu nodokļu riska iestāšanās gadījumu;

2.3. nodokļu risku vadība – pasākumu kopums, lai strukturēti, pastāvīgi un nepārtraukti identificētu un novērstu nodokļu riskus, īstenojot nodokļu risku kontroli un uzraudzību.

3. Programmas darbību nodrošina Valsts ieņēmumu dienests.

II. Kritēriji programmas dalībnieka statusa iegūšanai

4. Valsts ieņēmumu dienests izvērtē nodokļu maksātāja atbilstību šo noteikumu 6., 7., 8. un 9. punktā minētajiem kritērijiem un iekļauj nodokļu maksātāju atbilstošā programmas līmenī.

5. Programmas dalībniekus grupē trijos līmeņos: bronza, sudrabs, zelts (1. pielikums).

6. Nodokļu maksātājam noteikti šādi pamatkritēriji dalībai programmā:

6.1. saimniecisko darbību veic ilgāk par trim gadiem;

- 6.2. izvērtēšanas brīdī nav Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parādu, kuru kopsumma pārsniedz 150 *euro*;
- 6.3. nodokļu maksātājs vai tā valdes loceklis nav atzīts par vainīgu Krimināllikuma 177. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma un Krimināllikuma XIX nodaļā "Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā" uzskaitīto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā vai sodāmība ir dzēsta;
- 6.4. izvērtēšanas brīdī nodokļu maksātājam nav ar tiesas nolēmumu pasludināts maksātnespējas process, uzsākts tiesiskās aizsardzības process vai ārpustiesas tiesiskās aizsardzības process;
- 6.5. iepriekšējo triju gadu laikā un izvērtēšanas brīdī nodokļu maksātājam nodokļu kontroles pasākumu rezultātā nav noteiktas valsts budžetā papildus iemaksājamās summas vai nav samazināts nepamatoti palielinātā no valsts budžeta atmaksājamā nodokļa apmērs, tai skaitā nokavējuma naudas un soda naudas, kuru kopējā summa pārsniedz trīs procentus no nodokļa maksātāja attiecīgā gada Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no nodokļu maksātāju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas), bet izvērtēšanas brīdī – trīs procentus no nodokļa maksātāja iepriekšējā gada Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no nodokļu maksātāju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas);
- 6.6. nodokļu maksātājs vai tā valdes loceklis iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī nav sodīts vai arī sodāmība ir dzēsta par pārkāpumu, kas attiecas uz nodokļu maksātāja nodokļu saistībām, pārkāpumiem muitas jomā, vai par darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, izņemot gadījumu, ja par atsevišķu pārkāpumu ir piemērots brīdinājums vai naudas sods, kas nepārsniedz 151 *euro*, un gada laikā naudas sodu kopsumma nepārsniedz 500 *euro*;
- 6.7. nav pieņemts lēmums par saimnieciskās darbības izbeigšanu vai apturēšanu vai nav uzsākts likvidācijas process;
- 6.8. nodokļu maksātāja valdes loceklim izvērtēšanas brīdī nav atņemtas tiesības ieņemt noteiktus amatus vai sodāmība par šo pārkāpumu ir dzēsta;
- 6.9. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī nav konstatēts, ka nodokļu maksātājs vai apkalpojošais dienests ir pārkāpis kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu un specializēto ierīču vai iekārtu lietošanas vai apkalpošanas prasības vai specializētai ierīcei vai iekārtai ir mainīta konstrukcija vai programma, radot iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu, vai sodāmība par šo pārkāpumu ir dzēsta;
- 6.10. nodokļu maksātājam pēc Valsts ieņēmumu dienesta iniciatīvas nav uzsākts izslēgšanas process no Pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra;
- 6.11. nodokļu maksātājam izvērtēšanas brīdī nav uzsākta nodokļu revīzija (audits);
- 6.12. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmā nav ierakstu par komersanta nerasniedzamību juridiskajā adresē;
- 6.13. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmā nav negatīvu ierakstu, kas liecinātu par negodprātīgu rīcību;
- 6.14. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmā nav ierakstu par to, ka nodokļu maksātāja dalībnieks vai amatpersona ir iekļauta riska personu sarakstā likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē;

6.15. vismaz vienā no iepriekšējo triju taksācijas gadu pārskatiem nav norādīti zaudējumi.

7. Valsts ieņēmumu dienests programmas bronzas līmenī iekļauj nodokļu maksātāju, kurš atbilst šādiem kritērijiem:

7.1. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī pārskatu un deklarāciju iesniegšanas termiņu kavējumu skaits kopā nepārsniedz 10 reizes;

7.2. pēdējo triju gadu laikā Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu ieņēmumu kopsumma gadā pārsniedz 10 000 *euro* (no nodokļu maksātāju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas);

7.3. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī par pirmo pusgadu nodokļu maksātāja darba ņēmēju mēneša vidējie darbavietā gūtie ienākumi nav mazāki par 80 procentiem no Centrālās statistikas pārvaldes noteiktās vidējās darba samaksas valstī atbilstoši jaunākajiem datiem, kas publicēti tās tīmekļvietnē vērtēšanas brīdī.

8. Valsts ieņēmumu dienests programmas sudraba līmenī iekļauj nodokļu maksātāju, kurš atbilst šādiem kritērijiem:

8.1. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī pārskatu un deklarāciju iesniegšanas termiņu kavējumu skaits kopā nepārsniedz vienu reizi;

8.2. pēdējo triju pārskata gadu laikā neto apgrozījums katrā pārskata gadā pārsniedz 4 000 000 *euro*;

8.3. pēdējo triju gadu laikā Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu ieņēmumu kopsumma gadā pārsniedz 500 000 *euro* (no nodokļu maksātāju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas);

8.4. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī par pirmo pusgadu nodokļu maksātāja darba ņēmēju mēneša vidējie darbavietā gūtie ienākumi ir lielāki par Centrālās statistikas pārvaldes noteikto vidējo darba samaksu valstī atbilstoši jaunākajiem datiem, kas publicēti tās tīmekļvietnē vērtēšanas brīdī.

9. Valsts ieņēmumu dienests programmas zelta līmenī iekļauj nodokļu maksātāju, kurš atbilst šādiem kritērijiem:

9.1. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī nav kavēti pārskatu un deklarāciju iesniegšanas termiņi;

9.2. pēdējo triju pārskata gadu laikā neto apgrozījums katrā pārskata gadā pārsniedz 4 000 000 *euro*;

9.3. pēdējo triju gadu laikā Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu ieņēmumu kopsumma gadā pārsniedz 700 000 *euro* (no nodokļu maksātāju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas);

9.4. iepriekšējā gadā un izvērtēšanas brīdī par pirmo pusgadu nodokļu maksātāja darba ņēmēju mēneša vidējie darbavietā gūtie ienākumi ir lielāki par Centrālās statistikas pārvaldes noteikto vidējo darba samaksu valstī atbilstoši jaunākajiem datiem, kas publicēti tās tīmekļvietnē vērtēšanas brīdī;

9.5. nodokļu maksātājs ir ieviesis nodokļu risku vadību.

10. Vērtējot nodokļu maksātāja atbilstību šo noteikumu 7.1., 8.1. un 9.1. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, vērtē šo noteikumu 2. pielikumā minēto pārskatu un deklarāciju iesniegšanas atbilstību noteiktajiem iesniegšanas termiņiem.

11. Vērtējot šo noteikumu 7.2., 8.3. un 9.3. apakšpunktā minēto kritēriju, nodokļu ieņēmumu summas atlasa par pēdējiem 36 mēnešiem no izvērtēšanas gada 1. septembra.

12. Šo noteikumu 9.5. apakšpunktā minētā kritērija mērķis ir nodrošināt vienotu un efektīvu nodokļu uzskaites procesu. Efektīva nodokļu risku vadība nodrošina savlaicīgu nodokļu aprēķināšanu, deklarēšanu un iemaksāšanu valsts budžetā atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Šo noteikumu 9.5. apakšpunktā noteiktā kritērija izpildei nodokļu maksātājs definē saimnieciskās darbības jomas, procesus un uzņēmumā veiktās darbības ar nodokļu riskiem saistīto darbību apzināšanai, nosaka nodokļu riskus, definē kontroles pasākumus, lai preventīvi novērstu nodokļu risku iestāšanos, kā arī nosaka par kontroles pasākumu izpildi atbildīgās personas.

13. Šo noteikumu 9.5. apakšpunktā noteiktais kritērijs ir izpildīts, ja nodokļu maksātāja ieviestā nodokļu risku vadība atbilst šādiem kritērijiem:

13.1. nepārtrauktība – nodokļu risku pārraudzību un vadību veic pastāvīgi attiecīgo procesu norises laikā;

13.2. vispusīgums – nodokļu risku vadībā ir ietverti visi nodokļu maksātāja veiktie procesi, kas ietekmē nodokļu aprēķināšanu, deklarēšanu un samaksu;

13.3. atbildība – ir noteikts konkrēts atbildības sadalījums nodokļu maksātāja definēto nodokļu risku kontrolē iesaistītajām personām;

13.4. detalizācija – procesi ir dokumentēti ar detalizācijas līmeni līdz tās darbības aprakstam, kas rada risku;

13.5. aktualizēšana – nodokļu risku vadība tiek aktualizēta, ja mainās uzņēmuma procesi vai ārējie normatīvie akti.

14. Šo noteikumu 9.5. apakšpunktā minētā kritērija izpildei nodokļu maksātājs identificē vismaz šādus riskus:

14.1. darījumu riski – nodokļu riski, kas rodas nodokļu maksātāja veikto raksturīgo (konkrētā nodokļu maksātāja deklarētajam saimnieciskās darbības veidam atbilstošas saimnieciskās darbības) un neraksturīgo (konkrētā nodokļu maksātāja deklarētajam saimnieciskās darbības veidam neatbilstošas saimnieciskās darbības) darījumu rezultātā;

14.2. darbības riski – nodokļu riski, kas rodas, nodokļu maksātājam veicot saimniecisko darbību atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām;

14.3. atbilstības riski – nodokļu riski, kas saistīti ar nodokļu maksātāja saistību izpildi, nodokļu deklarāciju korektu un laicīgu iesniegšanu, kā arī nodokļu korektu un laicīgu samaksu;

14.4. grāmatvedības uzskaites riski – nodokļu riski, kas saistīti ar pareizu darījumu iegrāmatošanu saskaņā ar grāmatvedības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un nodokļu maksātāja grāmatvedības organizācijas dokumentiem.

15. Nodokļu maksātājs šo noteikumu 14. punktā minētajiem un nodokļu maksātāja identificētajiem nodokļu riskiem izstrādā un ievieš efektīvus iekšējās kontroles pasākumus, lai samazinātu risku ietekmi vai iespējamību.

16. Nodokļu maksātājs norīko atbildīgo personu par nodokļu risku vadības procesu.

17. Nodokļu maksātājs dokumentē nodokļu risku vadības procesu tādā detalizācijas līmenī, lai kompetentā persona varētu tam izsekot līdz līmenim, kurā darbības rada nodokļu risku. Dokumentācijā norāda vismaz procesa soli, kura ietvaros rodas risks, riska aprakstu, par procesa soļa izpildi atbildīgo personu uzņēmumā, definē nodokļu risku kontroli, nosaka tās ietvaros veicamās darbības un par kontroles izpildi atbildīgo personu, kā arī kontroles periodiskumu. Papildus nodokļu maksātājs var izstrādāt arī citus risku vadības dokumentus (piemēram, politiku, stratēģiju, procesu kartes), automatizēt nodokļu risku vadību, ja tas ir nepieciešams nodokļu risku novēršanai uzņēmumā.

18. Nodokļu risku vadības dokumentus apstiprina attiecīgi pilnvarota nodokļu maksātāja amatpersona.

19. Katram nodokļu maksātāja nodokļu risku vadībā iesaistītajam darbiniekam ir nodrošināta iespēja iepazīties ar nodokļu risku reģistru un ir pienākums ziņot par jauniem nodokļu riskiem un nepieciešamību mainīt vai aktualizēt procesus.

20. Vismaz reizi gadā nodokļu maksātājs novērtē nodokļu risku vadības procesus, pārbauda nodokļu risku vadības un kontroļu ievērošanu un efektivitāti un nodrošina nodokļu risku vadības aktualizēšanu, pilnveidošanu un optimizāciju.

21. Ik gadu vienlaikus ar gada pārskatu nodokļu maksātājs sniedz nodokļu administrācijai apstiprinājumu par veikto nodokļu risku vadības novērtējumu – apliecina kontroļu atbilstību nodokļu risku vadības sistēmai, norāda novērtēšanā konstatētos trūkumus, veiktos vai veicamos pasākumus trūkumu novēršanai un to izpildes termiņus, apliecina nodokļu risku vadības aktualizēšanu atbilstoši izmaiņām normatīvajos aktos. Veicot nodokļu risku vadības uzraudzību atbilstoši šo noteikumu 38. punktam, Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības uzraudzīt nodokļu risku vadības novērtējuma procesu.

III. Kārtība, kādā nodokļu maksātāju iekļauj programmas bronzas, sudraba vai zelta līmenī

22. Nodokļu maksātāju atlase un iekļaušana programmas bronzas un sudraba līmenī notiek automātiski, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu informācijas sistēmu datiem.

23. Nodokļu maksātāju atlasī programmas zelta līmenim veic automātiski, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu informācijas sistēmu datiem. Nodokļu maksātāju iekļauj programmas zelta līmenī atbilstoši šo noteikumu 26. punktam.

24. Valsts ieņēmumu dienests katru gadu no 1. septembra līdz 30. novembrim veic nodokļu maksātāju atlasī atbilstoši šo noteikumu II nodaļā minētajiem kritērijiem.

25. Valsts ieņēmumu dienests nodokļu maksātājiem, kurus atlasa iekļaušanai programmā, un programmas dalībniekiem, kuriem mainās programmas līmenis, nosūta automātiski izveidotu informatīva rakstura paziņojumu, izmantojot elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

26. Viena mēneša laikā pēc šo noteikumu 25. punktā minētā paziņojuma saņemšanas nodokļu maksātājs, kas atbilst šo noteikumu 9.1., 9.2., 9.3. un 9.4. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, elektroniski iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā apliecinātas nodokļu risku vadības dokumentu kopijas. Ja nodokļu maksātājs viena mēneša laikā dokumentu kopijas neiesniedz, to iekļauj programmas sudraba līmenī un attiecīgajā gadā nodokļu maksātājs zaudē tiesības dalībai programmas zelta līmenī.

27. Nodokļu maksātājus, kuri atbilst šo noteikumu 6. un 7. punktā minētajiem kritērijiem, iekļauj programmas bronzas līmenī.

28. Programmas bronzas līmenī uzņemto dalībnieku iekļauj programmas sudraba līmenī, ja tas programmas bronzas līmenī ir atradies vienu gadu un ir izpildījis šo noteikumu 8. punktā minētos kritērijus.

29. Programmas sudraba līmenī uzņemto dalībnieku iekļauj programmas zelta līmenī, ja tas programmas sudraba līmenī ir atradies divus gadus un ir izpildījis šo noteikumu 9. punktā minētos kritērijus.

30. Jaunu dalībnieku uzņemšana programmā, kā arī iekļaušana citā programmas līmenī šo noteikumu 28. vai 29. punktā minētajos gadījumos notiek katru gadu 1. janvārī.